

מחויב להשמע לצ.ק. בפולין.

אני אהיה השבוע הבא בקרקו, אמגש עם שני הצדדים ואקבל אינפורמציה, וכשאשוב לוורשו אפנה למשרד הראשי שיתערב בדבר, כי רק הוא יכל לסדר העניין. לא טוב שיתעורר חשד כי רוצים שחברי ההתאחדות בגליציה המערבית יתחזרו למען שהשאלה חרד מהפרק, אם גם אין יסוד לחשד זה. אין אני יכל באופן ישר להתערב בדבר, אבל אציע למשרד הראשי למצוא פתרון.

לבוב, 20.5.33

בבוקר בא אצלי מגדל. הוא שוחח עם רונדשטיין על פעולה משותפת בחוף החלוצי ועל חקמת אחדות החנועה החלוצית (משיכת הנוער הציוני).

הדבר הראשון נגמר בחיוב, קבעו שלשה דברים:
(א) החיאת הסניף החלוצי - חברי גורדוניה, השה"צ ועקיבא ישתתפו בפעולת הסניף ולא יהא הסניף מרכב רק מ"סתם" חלוצים.
(ב) הגברת החנוך הציוני והלאומי בחלוצ ועמידת נגד הפרויאולוגיה השוביניסטית מצד אחד והמרכזיטטית של השה"צ מצד שני.
(ג) השארת האבסונומיה בהכשרה. - מי איפוא יטפל בהכשרת סתם חלוצים? עיקר הדאגה זהו הסניף. בלי הכשרה מיוחדת אין בסחון שהחברים ילכו לקבוצות. המון חברים המוכווננים פה לקבוצ - בבואם לארץ מודיעים עוד בהיותם במשרד העליה שלא ילכו לקבוצ, וכל קבוציותם פה אינה אלא אונאה. יש למצוא צורה של שיחוף פעולה בין קבוצי הכשרה שונים בעיר אחת.

חסדר מושבת מנהלים משותפת בין בורדוניה ועקיבא.

בדבר אחדות החלוצ - לדעת רונדשטיין העכוב העיקרי

הוא אחד במאי. במערב גליציה אין חלוצ כלל ציוני. רונדשטיין השחתך בועידת ציוני מערב גליציה ונלחם שם נגד המגמה להקמת חלוצ סחם ציוני ההחלטה שנתקבלה היא לטובת איחוד החלוצ, אולם אישרו אח קיום הנוער הציוני, בניגוד לרצון עקיבא.

- בא רונדשטיין אצלי. סיפר שבועידת הציונים לא

קבלו באופן מפורש את הצעתו על שלמות התנועה החלוצית, אלא מסרו את הענין להנהלה החדשה, וההנהלה החדשה היא מאנשי שלומס של בני עקיבא. (סלפטר, צימרמן, ד"ר שטיין, הכט) - אנשים צעירים מהדור הציוני השלישי.

רונדשטיין רוצה להודיע לפני כניסה לישיבת מרכז

החלוצ, שהוה"פ לא ראה צורך לצרף את עקיבא למשלחת ההסתדרות למרות היותם חלק גדול (20% - 25%) בחלוצ (כ-2000 חבר), ורק לאחר שפנו לוה"פ בדרישת צרוף שליח וציון הסכנה של חנוך החלוצ, הסכימו לצרף ב"כ עקיבא, אולם צורת הצרוף (סידור הוצאות הדרך, הפליה במחלקת הנסיעה (רביעית ולא שלישית), צמצום סמכות השליח ועוד), אי שליחת כל החומר לרונדשטיין הנשלח לשאר השליחים, ולכן עקיבא דורשת הסברה מאת הוה"פ על היחס הטפלה, ועקיבא נכונה לוותר על שליחות מסעם ההסתדרות.

עניתי לו - האחריות המלאה על אי צרוף חבר עקיבא למשלחת

במשך כל הזמן - חלה רק עלי, כי אני סיפילתי בענין זה מזמן שובי בקיץ שעבר מגליציה. אני לא הוספתי איש מעקיבא - כי עד הזמן

האחרון לא ידעתי שעקיבא משתתף בחלוצ שלנו. כששמעתי אחמול
מפי טילמן שלפי מכתב דובקין אין לרונדשטיין סטטוס שווה לשליחים
אחרים - הודעתי מיד לטילמן שאני מבטל מכתב זה, ונותן בחוקף
יפוי הכוח שיש לי מהה"פ מכתב אחר, אשר על פיו רונדשטיין הוא
שליח בסמכות מלאה ככל שאר חברי המשלחת. בענין ההפליה בהוצאות
הדרך - ברור לי, מבלי שאדע את הפרטים, שאין זה קשור עם הפליה
בסמכות, כי אין מנהג כזה בהסדרות להפלות בהוצאות הדרך לפי
"חשיבות" הסמכות, אלא יש כאן בודאי סיבות מקריות וטכניות.

10½ בבוקר - מרכז החלוצ והמשלחת.

מיום (השה"צ), איידלמן (סתם חלוצ), פרנסון (השה"צ)
פרמינגר (השה"צ), צוקרמן (השה"צ), טילמן, הולצר (השה"צ),
ליסווק (סתם חלוצ), ברונשטיין (גורדוניה), רוד (גורדוניה),
ניימרק (דרור), שור (דרור), רונדשטיין, שור, וורבה.
המרכז שנבחר בוועידה היה מורכב מ-5 השה"צ, 2 סתם חלוצים,
4 גורדוניה, 1 דרור. (מהחברים שנבחרו בוועידה נוכחים 3:
צוקרמן, ניימרק, ברונשטיין.

שור מציע לסדר-יום: אינפורמציה, דרכי הפעולה

להבא, המוסד המנהל - מתקבל.

וורבה - לפני שבועים הייתה צריכה להיות ישיבה בסדר-יום

זה. האם ישיבה זו מכוונת רק לאינפורמציה, ואם נכנסה כבר
המשלחת לפעולה. ביום ב' יש ישיבת המשרד האר"י שידון בשאלות
הנוגעות לחלוצ. מי יופיע שם בשם החלוצ?

שורף - השאלה מיותרת. בישיבה הקודמת הודעתי

שהמשלחת נכנסת לפעולה. הודעתי שלשאלת וורבה יש תשובה בסדר היום.
בסעיף ב' וג' נגיע אליהן. ישיבה זו נקראה ע"י המשלחת.

פיוס - הפילוג נחן הזדמנות לציונים לזכות בחלוצ

בכל מיני אמצעים ולכבוש מה שלא יכל היה לכבוש אילו התקיימה
מסגרת מיוחדת. בעתון הציוני מסופר שאין חלוצ וכל מפלגה
מארגנת חלוצים, ויש לחלק הסרטיפיקטים לפי גודל המפלגות.

למרות הפירוד יש לציין עליה בתנועה. כל חלקי החלוצ

גדלו - לרגל העליה המחודשת לארץ. נחרבו חברים בהכשרה וגדל
כיבוש העבודה. פלוגות חלוצ חדרו להרבה מקומות. יש בגליציה
בהכשרה כ-1800 (השה"צ וסחם חלוצים כאלף, עקיבא 250, איחוד
הקבוצות כ-900, דרור כ-320) (וורבה - לציונים כלליים יש
כ-500 איש בהכשרה, ל"ברית" כ-300) - היו מקרים של הורדת שכר
בהכשרה ע"י המזרחי ואחרים מהימין (לסקו -רוקביצה) - גדלים
הסניפים בכרכים, בעירות ובכפרים. יש לדבר על תנועה הסונית
המקיפה את כל היהדות. בסניף הלבובי יש כ-900 חבר, בלי איחוד
הקבוצות (ניימרק - הסניף לא קיים) טילמן - הסניף חי ויש לו
אולם גדול. המרכז לא עמד בקשר עם כל הסניפים, ביחוד במקומות
שרוב סניפיהם לא הכירו במרכז. המרכז עומד בקשר עם 170 סניפים,
לא עם כולם היה קשר אמיץ, כעשרים 25 סניפים היה קשר רופף. מ-40
סניפים אין אינפורמציה ואין קשר עמהם. ב-170 הסניפים יש חלקים
שלא עמדו בקשר עם המרכז (איחוד הקבוצות).

יש גידול רב של סחם חלוצים. - ידיעת השפה? הוותיקים

יודעים ולומדים. הזרם החדש הוא עממי, חלק מתבולל. החלוצ מסדר

קודם כל קורס לברי. מארגנים גם חוגים חדשים. "השחר" (אגודה של אקדמאים מיסוד "על המשמר") כמאתים איש (בלבוב כמאה) פנה למרכז. חבריהם רוצים להכנס לחלוצ. המרכז החשיב כניסתם. אפשר להם פעולה חרבותית מיוחדת ושמירה על האופי הכלל ציוני. במקומות שהם פועלים נכנסו בלי תנאים. מרוצים מהמעשה הזה. יש ארגון של אקדמאים סוציאליסטים ציונים "ברוכוביה" (אינס קשורים למפלגה) קרובים להשה"צ (יש בהם מיוצאי השה"צ) בלבוב, בקרקו, ברוז'דוב ועוד - כמאה וחמשים איש, נכנסו כולם לחלוצ. למרכז פנו גם חלוצים חברי ההתאחדות (המפולגים) שלא רוצים לקבל אותם לסניפים שיש בהם רוב של איחוד הקבוצות. גם צעירות ויצו יש שנכנסות לחלוצ. סודרה בשבילן הכשרה מיוחדת.

שאלה מיוחדת יש במערב גליציה. ההנהלה הציונית שם רוצה לפלג את ההסתדרות על יסוד טריטוריאלי. הנימוק - קיום משרד אר"י מיוחד, הסתדרות ציונית מיוחדת. מרכז החלוצ התנגד למגמה זו, - מדוע אחם מקיימים פירוד בין גליציה ובין פולין? - חנועות הנוער אינן מאוחדות. - מדוע אינן מתאחדות? האיחוד היה מחליש אותן (טילמן).

ההנהלה הציונית בקרקו עשתה קשיים והשתמשה בלחץ של המשרד האר"י למען הכדל בין מערב ומזרח. ניצלו גם קיום עקיבא ולקיימו סתם חלוצ מחוץ לארגוני הנוער - על יד עקיבא. (רונדשטיין - אנחנו עושים זאת). יצאו חוזרים לאגודות ציוניות להכנס לחלוצ. יש אמנם ביניהם נוער מבוגר הרוצה להכנס לחלוצ, אבל בכל הדבר הזה הייתה כוונה מפלגתית, ולא יכלנו להסכים לקבלתם בלי בקורת אישית ותנאים. (רונדשטיין - האם לא הסכימו לבקורת

אישית? - לא בכל מקום).

קשה היתה מלחמת העליה בשידול האחרון - עם הימין.
לפני שנה לא היתה לימין הכשרה, השנה גדלה ההכשרה, מצד המפלגות
נעשו זיופים רבים בתעודות הכשרה - מחוץ לישיבות הודו שהתעודות
הן מזויפות. הוטל עלינו להלחם על חלקנו בעליה. לימין יש רוב
במשרד - ובכל הסכסוכים היתה ידינו על החתונה. במזרח גליציה
יש 4 חברים לא"י העובדת, מלבד החלוצ, 2 למזרחי, 2 לרוויזיה,
4 כלל ציונים, היו"ר ציוני כללי (ד"ר שרייבר). במערב גליציה
יש 2 לא"י העובדת, 1 החלוצ, 2 מזרחי, 2 רוויזיה, 6 כלל ציונים.
היו"ר ציוני כללי, פלדמן (לא מתאים ליחסי הכוחות, לנו מגיע יותר)
הימין אינו רוצה בועדת הכשרה, ואין מי שימנע התחרות בהכשרה
ויכניס בה סדר. למרות זאת - מצבנו במזרח גליציה יותר טוב,
וחלקנו בעליה קבלנו. במערב - יותר רע. נעשו שם הרבה זיופים
וקפוחים. למרות הוכחותינו ומחאותינו הכיר סנטור בתעודות הכשרה
מזויפות. הוגדל שם חלק הרוויזיוניסטים והמזרחים בעליה, למרות
היות עקיבא קשורה אתם.

מסעם הועדה הקוולטיפיקציונית בלבוב נעשו הרבה קשיים
לחברים. הוטל ספק בכשרות ציונית של חלוצים ופסלום למרות תעודות
על ציוניות מאת הסתדרויות ציוניות, קה"ק ולפעמים גם מרוויזיוניסטים.
גרמה לכך "הועדה הפנימית" מלפני שנה. ויש לבטל את הועדה
הקוולטיפיקציונית - ולהנהיג הסדר הקיים בפולין.

במערב גליציה לא היו מקרים של פיסול - אבל היו
קשיים אחרים. לא תמיד היתה עמדת חברי עקיבא במשרד מתאימה
ליחסם הכללי לחלוצ.

• גם מפעולת "עזרה" ניהנים במערב גליציה בעיקר חלוצי הימין. במזרח אין היא בכלל פעולה.

אם התנועה תתאחד - יפתחו אפקים רחבים לחלוץ.

מנדל: שתי שאלות. (1) מה עשה המרכז לשמירת האחדות

בתנועה החלוצית בקשר עם החלוץ הכלל ציוני, אם היה מ"מ את הנוער הציוני (טילמן - עם סטופ?) ואם היה נסיון לבאר סבות עמידתם מן החד. (2) מהי שיטת הפעולה התרבותית בחלוץ.

- שאלה ב' שייכת לסעיף השני בסדר היום.

מיוס - היו שיחות עם מנהיגי החלוץ הכלל ציוני. אמרו

לנו בארץ אנו בהסת' העובדים, פה אין צורך בחלוץ אחד. נימוקיהם לא היו ברורים. (וורבה - יש הבדל בין "אחזה", שאינה באמת תנועת נוער, ובין הנוער הציוני).

מיוס - מ"מ רשמי לא היה במשך השנה. במקומות אחרים

יש שיחות. נוח להם להיות מחוץ לחלוץ, כי ניהנים ע"י כך בסרטיפיקטים (וורבה - הנוער הציוני הפסיד, כי הימין בכר את חלוצי המזרחי והרוויז. ונתן להם סרטיפיקטים ע"ח הנוער הציוני, למען קיים את הבלוק עם המפלגות הללו).

צוקרמן - לשאלת מנדל. אי אפשר לשמור על האחדות, כי

הצדדים אינם נוער, אלא הנהלות ציוניות, שיש להן חשבון פוליטי. לא במסגרת החלוץ אלא באינטרסים של הציונים הכלליים מונח מקור הפילוג.

ברונשטיין (איחוד הקבוצות) - לא לוויכוח עם מיוס -
האינפורמציה שלו אינה אובייקטיבית לגמרי - אלא השלמה אינפורמטיבית.

בספטמבר 1932 עם איחוד הקבוצות. כולל חלוצי גורדוניה

וחברי "בוסלוה" (ארגון נוער מפלגתי חלוצי) ו"איחודיה" (שם
ברברי ומשובש!) - (ארגון אקדמאי מפלגתי), ומונה כ-6000 חבר,
בהכשרה כ-900 חבר ב-46 פלוגות. לפני חדשים סודר מפקד.
בהשידול האחרון עלו 112 איש (ממספר כללי של 250). סניפים יש
143. יש קשר מתמיד עם מזכירות האיחוד. (מיוס - החלוץ שאנו
קשורים איתו מונה למעלה מ-8000 חבר, בהם לא נכללו חברי דרור,
איחוד הקבוצות ועקיבא).

ניימרק (דרור) - מיוס מסר רק על חלק אחד - והתעלם

מחלק שני שקשור איתו, דרור. למרות יציאתנו לפני שנה רצינו להיות
קשורים עם המרכז. כל העליה סודרה על ידו. רצינו גם הכשרתנו
לסדר על ידי המרכז - והמרכז סרב. מהעליה שלנו הייתה הכנסה
למרכז - אבל בהכשרה לא רצה לספול, כי הודיע שיספול רק בסתם
חלוצים, והיה הכרח להקים אפרט מיוחד - מזכירות של דרור.
במקומות שאין בהם סניפים קמו קבוצות דרור. רצינו לקשרם
למרכז. הייתה נחוצה לגליזציה - והדבר לא עלה בידינו:
אוסקוב (פילגנו שם סניף של בית"ר, ולא השגנו אישור מהמרכז
למרות פניותינו), פצ'ניז'ין (נשלח כסף למרכז - ולשוא)
זלובניץ ועוד. יש סניפים המסרכים לקבל חברי דרור - כי הם
חברי מפלגה. הנמוק שנותנים לנו - אינם מתאימים לחלוץ
(נובי-פונדז', בוצ'ץ ועוד). בבוצ'ץ עם סניף של פרייהייט,
כ-40 איש, ארגנו חלוץ, בא לשם בחור עם יפוי כוח פולני שרק לו

מותר להקים סניף, קבל רק 6 שהיו כבר בהכשרה, את השאר לא רצו לקבל. פניתי כמה פעמים למרכז - ולא נענית. ולכן נדרש טיפולנו המיוחד, אם כי אנו נגד כל פילוג. יש לנו 48 סניפים, המונים כ-1200 - 1100 חבר, בכל גליציה (מזרח ומערב). לדרור נכנסים חברי "פרייהייט" (80% - 7), חברי המפלגה (10%), חלוץ צעיר וסתם חלוצים (10%). יש 14 סניפים של החלוץ הצעיר - המונים כ-800 חבר. בפרייהייט במזרח גליציה של 35 סניף 1200 - 1300 חבר. בהכשרה יש לדרור 12 פלוגות, הגדולה בקרוב 60 חבר, בס"ה 320 חבר. במשך השנה גדלנו. לפני שנה היו לנו 2 פלוגות.

רונדשטיין (עקיבא) - בעיקר אשתחף בווכוח לאינפורמציה

יש לי מעט חומר.

בעקיבא יש 1300 חלוצים, סתם חלוצים המאורגנים על ידינו - 700. בהכשרה נמצאים 370 (לא כאשר אמרתי קודם 250), לא ידוע לי כמה מעקיבא וכמה סתם. מקומות הכשרה שלנו "מערבים" - סתם חלוצים על יוצאי עקיבא. הקשר עם המרכז לא היה מתאים. בכמה מקרים לא ענה המרכז על מכתבים, לא רצה לקבל כמה חברים, לא רצה לרשום כמה פלוגות הכשרה (קוסוב ולוג'וב). לפני חודש מסרנו למרכז רשימת הפלוגות, וכששאלנו במשרד האר"י נודע לנו שלא הוגשו אליו רשימות אלו - באמחל שהכתובת לא הייתה ידועה, אם כי הכתובת נמסרה. רק לאחר שבועות אחדים נמסרו הרשימות למשרד. האיחוד הזה הוא מוזר. יש מקרים שלא רצו לקבל סניפים שלמים.

כניסת "השחר" לחלוצ נעשתה בהתאמצותנו - והמרכז אינו

"אשם" בדבר. אולם פעולתנו למשוך חוגים לחלוצ - אינה מוצאת

סעד מצד המרכז.

אנחנו דרשנו הקמת ועד גלילי במערב גליציה לשם הכשרה

ועליה. לעמדה זו הכרחנו ע"י המרכז בלבוב, מפני התנהגותו הבלתי

נכונה.

- מפסיקים לצהרים עד 3. שורר הוכרח לנסוע לאספה

באחת הערים. נשארתי להמשיך עם הנהגת השה"צ.

פרגסון - על שני דברים: קונגרס, חלוצ מערב גליציה.

יש לנו הרגשה שנוכרח ללכת לבדנו לקונגרס. אנחנו עושים מאמץ

להפצת השקל. נדמה לנו שהמפלגות במזרח ומערב גליציה אינן

מעריכות חומר המצב. במערב גליציה יש עוד ריב בין פוע"צ

והתאחדות.

מסרתי על המו"מ בארץ, על יחסי השלילי לווייתורים שמרכז

המפלגה עושה להשה"צ כי לדעתי על השה"צ להחליט אם הוא הולך יחד

אתנו או לא. אין אנו צריכים להיות הסבת גוי שלכם. אולם אני

מחייב בכל חוקף חזית משותפת, ממש, ואני שולל ביחוד הליכה נפרדת

בגליציה, כי אסור לנו להסביר כאן את השה"צ להתקפה של הכלליים.

צוקרמן - אנו פועלים כאילו נלך לחוד, אבל רוצים ללכת

יחד. אנו מעוניינים בבלוק. איננו חוששים למלחמה מיוחדת נגדנו,

אבל רוצים ללכת יחד. אנו עושים פעולה גם בקרב ההורים.

מיוס: אנו נקבל 7000 קולות לפי החומר שבידינו בשתי

הגליציות, כבר הפיצונו קרוב ל-7000 שקלים, מחוץ לפלוגות הכשרה אנו קשורים עם 130 נקודות.

שאלתי על ההתאחדות המפולגת - הציעו להשה"צ ללכת יחד. לדעת השה"צ אינם יכולים לקבל לבדם מנדט.

טילמן - מערב גליציה נראה לנו כסכנה גדולה. בהקמת ועד גלילי ופילוג מזרח ומערב יש סכנה. במערב רק השה"צ חזק, המפלגות של א"י עובדת חלשות. אם החלוצי יתפרד - ישחלשו הכלליים על הכל ויחניקו אותנו. לא רק השה"צ - אלא כל א"י העובדת. הסדרות החלוצי תכנס לירי הכלליים.

- במי חלוי הפילוג הארצי של החלוצי? - בכוחות החלוצי.

הבטחתי לברר שאלה זו עם החברים פה ובקרקו וגם לעמוד עליה בשיחות עם עקיבא.

20.5.33

4 אה"צ.

המשך הישיבה של המשלחת ומרכז החלוצי.

דחיתי את בירור הוכוח לדו"ח ליום ב', ולפתוח עכשיו בדרכי הפעולה להבא. הסכימו.

טילמן - דבר ראשון הקמת אחדות התנועה. השה"צ מציע שבמרכז ישאר סטטוס קוו עד הועידה. לא מכחישים שהתנועה גדלה, אך אין לדעת מה הם יחסי הכוחות. מניח שבמספרים שכל הצדדים